

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1190/2021
15.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ обоје из ..., чији је пуномоћник Урош Цветојевић адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ обоје из ..., чији је пуномоћник Душица Лепојевић адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2632/19 од 15.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2632/19 од 15.10.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2632/19 од 15.10.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Петровцу на Млави П 1079/17 од 12.02.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу наслеђа и заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{1}{2}$ на старој стамбеној згради укупне површине 108,50м² на парцелама .. и .. обе КО ... и са истим уделом има право својине на обе парцеле на којима се тај објекат налази, а тужиља ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{1}{4}$ истој старој стамбеној згради и на обе парцеле на којима се тај објекат налази, а тужени обавезу на предају припадајућих делова које ће тужиоци издвојити путем деобе и на основу ове пресуде укњижити се као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу наслеђа и заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$ на новом стамбеном објекту површине 310,31м² на парцелама .. и .. КО ... и са тим уделима право својине на означеним парцелама, а тужиља ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{3}{8}$ на истом стамбеном објекту и означеним парцелама, а тужени обавезу да им предају припадајуће делове које ће тужиоци издвојити путем деобе и на основу ове пресуде укњижити се као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу

наслеђа и заједничког стицања има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$ на економском објекту – сењаку површине $79,50\text{m}^2$ на парцелама .. и .. обе КО ... и са истим уделом право својине на означеним парцелама, а тужилац ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{3}{8}$ на истом економском објекту и означеним парцелама, а тужени обавезу да им припадајуће делове предају које ће тужиоци издвојити путем деобе и на основу ове пресуде се укњижити као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$, а тужилац ББ са уделом од $\frac{3}{8}$ на економском објекту – штали површине $103,15\text{m}^2$ на парцелама .. и .. КО ... и са тим уделима право својине на означеним парцелама, а тужени обавезу да им предају припадајуће делове које ће тужиоци издвојити путем деобе и на основу пресуде укњижити се као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу наслеђа и заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$ на економском објекту – кошу са надстрешницом површине $55,95\text{m}^2$ на парцели .. КО ... и са тим уделом право својине на означеној парцели, а тужилац ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{3}{8}$ на наведеном објекту и означеној парцели, а тужени обавезу да им предају припадајуће делове које ће тужиоци издвојити путем деобе и на основу пресуде се укњижити као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу наслеђа и заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$ на стамбено-економском објекту површине $122,78\text{m}^2$ на парцели .. КО ... и са тим уделом право својине на означеној парцели, а тужилац ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{3}{8}$ на наведеном објекту и означеној парцели, а тужени обавезу да тужиоцима предају делове који ће они издвојити путем деобе и на основу ове пресуде укњижити се као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу наслеђа и заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$ на економском објекту – гаражи са свињцем површине $116,16\text{m}^2$ на парцели .. КО ... и са тим уделом право својине на означеној парцели, а тужилац ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{3}{8}$ на наведеном објекту и означеној парцели, а тужени обавезу да им предају делове који припадају тужиоцима и који ће они издвојити путем деобе и на основу ове пресуде укњижити се као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да тужилац АА по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{4}{8}$ на економском објекту – остави површине $71,87\text{m}^2$ на парцели .. КО ... и право својине са истим уделом на означеној парцели, а тужилац ББ по основу заједничког стицања са туженима има право својине са уделом од $\frac{3}{8}$ на наведеном објекту и означеној парцели, а тужени обавезу да тужиоцима предају припадајуће делове који ће се издвојити путем деобе и тужиоци на основу ове пресуде укњижити као власници тих делова код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да по основу заједничког стицања са туженима имају право својине са уделом од по $\frac{3}{7}$ на покретним стварима наведеним у том ставу изреке, и да се тужени обавезу да им те делове означених покретних ствари путем деобе издвоје и предају у

својину и државину. Ставом једанаестим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да по основу заједничког стицања са туженима имају право својине са уделом од по 3/7 на покретним стварима које нису индивидуално одређене а које су тражене тужбеним захтевом, ставом III од редног броја 1 до редног броја 83. Ставом дванаестим изреке, обавезани су тужиоци да на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате туженима износ од 339.500,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени су дали одговор на ревизију са предлогом да се иста одбије као неоснована и тужиоци обавезу да им надокнаде трошкове поступка поводом тог правног лека.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 403. став 2. тачка 3. и чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, јер је суд надлежан да одлучује у имовинскоправном спору за утврђење права својине по основу наслеђа и стицања у породичној заједници. Битне повреде одредаба парничног поступка из тачака 9. и 12. става 2. наведеног члана, на које тужиоци указују ревизијом, нису законски разлози за овај правни лек (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Нису основани наводи ревидената о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињеној у другостепеном поступку, јер другостепени суд није погрешно применио правила о доказивању и терету доказивања.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА живео је у домаћинству са родитељима – оцем ДД (умро током 2007. године), мајком ЂЂ (умрла током 2015. године) и дедом и бабом по оцу – ЕЕ (умро током 2000. године) и ЖЖ (умрла током 1990. или 1991. године). Домаћинство у којем је тужилац живео имало је око 10 хектара обрадиве земље у својини тужиоцевог деде по оцу. У браку са првом супругом ЗЗ (разведен током 1984. године), која је по удаји за тужиоца дошла у његово домаћинство, рођена су два сина – тужени ВВ(рођен 1966. године) и ИИ (рођен 1967. године). Тужиочев син ИИ је домаћинство напустио након женидбе, током 1987. године. Тужена ГГ је у ово домаћинство дошла током 1989. године, удајом за туженог ВВ. Тужилац је до одласка у иностранство, крајем 70-тих – почетком 80-тих година прошлог века радио у земљорадничкој задрузи. Са тужиљом ББ живи у заједници од 1982. године. Обоје су живели и радили у иностранству. У иностранству је извесно време, као сезонски радник, радио и тужиочев отац ДД а годину дана у иностранству провео је и тужени ВВ. На парцелама .. и .. КО ... постоје два стамбена објекта – нова и стара кућа и економски објекти – штала, остава и сењак, а на парцели .. у истој катастарској општини налазе се четири објекта: стамбено-економски објекат, кош са надстрешницом, гаража са свињцем и остава. Објекти на означеним парцелама идентификовани су по димензијама и површини у налазу вештака грађевинске струке

од 27.05.2013. године, којим је утврђена њихова тржишна вредност и тржишна вредност земљишта на којем се налазе. Објекти на парцели .. КО ... саграђени су 70-тих година прошлог века пре одласка тужиоца у иностранство, у време када је он био у браку са претходном супругом. И стара кућа на парцелама .. и .. КО ... саграђена је током 1962-1963. године, пре закључења брака тужилаца, док су остали објекти грађени након тога. Тужилац је у поступку расправљања очеве заоставштине дао наследну изјаву о прихватању наследног дела и његовом уступању мајци – оставиочевој супрузи ЈЈ, која је зато оглашена за јединог наследника целокупне заоставштине. Након правноснажности решења о наслеђивању иницирано је расправљање накнадно пронађене имовине оставиоца, парцела .., .. и .. све КО ... и тужилац упућен на парницу ради утврђења свог наследног удела. Уговором о доживотном издржавању РЗ 190/2000 и анексима тог уговора РЗ 520/10 и РЗ 85/11 закљученим са туженим ВВ, сада покојна ЈЈ је располагала парцелама .. и .. КО ..., а то је учинила и судским завештањем од 18.02.2013. године којим је туженом ВВ оставила у наслеђе и парцелу .. у означеној катастарској општини.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је правилном применом материјалног права али и правила о терету доказивања одлучио о захтевима тужилаца.

Одредбом члана 195. став 1. Породичног закона прописано је да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници, представља њихову заједничку имовину. Према тој одредби, члановима породице у смислу става 1. сматрају се крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе (став 2), а на имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењују одредбе тог закона о имовинским односима супружника, осим одредби чланова 176. став 2. и 180. став 2. Породичног закона (став 3).

Тужиља ББ није била члан породичне заједнице у време када су грађени објекти на парцели .. КО ... и стара кућа на парцелама .. и .. у тој катастарској општини, па зато не може основано тражити својински удео на тој имовини по основу стицања у заједници. У време када је та имовина стицана тужилац АА био је у браку са претходном супругом ЗЗ. Тужиља ББ није доказала да је након закључења брака и доласка у породично домаћинство тужиоца АА дошло до знатнијег увећања вредности означених објеката услед којих би она имала право на својински удео на њима по основу заједничког стицања у породичној заједници. Околност да је тужиља, како тврди тужилац АА, исплатила удео његове претходне супруге у стицању означене имовине не може бити основ стицања права својине већ основ за облигационо правни захтев тужиље ББ у односу на лица уместо којих је ту обавезу извршила. Наиме, из списка произлази да су тужилац и сада покојни ЂЂ, ЕЕ, ДД и ЈЈ судским поравнањем П 1104/82 од 10.11.1989. године били обавезани да тужиљи у том спору ЗЗ солидарно исплате одређени новчани износ на име њеног удела у имовини стеченој док је била у браку са тужиоцем АА и породичној заједници.

Објекти саграђени на парцели .. КО ... и стара кућа на парцели .. и .. у истој катастарској општини стечени су у породичној заједници коју су чинили тужилац, његови родитељи и деда и баба, при чему је стара кућа саграђена у време када је тужилац (рођен 1949. године) био дете узраста од 13-14. година. Остали објекти

стицани су по закључењу брака тужилаца и доласку тужиље ББ у тужиочево домаћинство. Другостепени суд је извео правилан закључак о постојању породичне заједнице у којој су тужиоци живели и радили у иностранству, а остали чланови породице остали на имању и бавили се пољопривредом. Међутим, правилан је и закључак тог суда да се на основу предложених и изведених доказа не може поуздано утврдити обим учешћа сваког члана породице у стицању имовине која је предмет спора. Спорна имовина стицана је у дужем временском периоду, од детињства тужиоца, а у њеном стицању учествовало је више лица. Из предложених и изведених доказа не могу се утврдити чињенице битне за одлуку о уделима сваког од чланова породице у стицању предметне имовине. Из исказа тужиоца не може се утврдити ни колико су били њихови приходи – зарада коју су остваривали радом у иностранству и обим са којим су од остварених зарада могли доприносити стицању, а њихови искази су у противречности и са неким радњама које су предузимали – тужиља ББ је поднела посебну тужбу против овде тужиоца АА за деобу заједничке имовине у којој је, између осталог, навела да тужилац извесно време које је провео у иностранству није радио. С обзиром да се на основу изведених доказа не може утврдити удео тужилаца у стицању предметне имовине, а ни удео осталих чланова породице у њеном стицању, не може се утврдити ни наследни удео тужиоца АА који је он у поднетој тужби исказао јединственим идеалним уделом по оба основа стицања – наслеђа и стицања у породичној заједници. Из истих разлога, није могуће утврдити ни удео тужилаца у стицању покретних ствари набројаних у тужби.

Из наведених разлога, нису основани наводи ревидената да је чињенично стање непотпуно утврђено, као ни наводи о погрешној примени материјалног права, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни. Због тога је захтев тужених за накнаду тих трошкова одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић